

P Á L Y A M Ű

**a Pécsi Ítéltábla munkaügyi kollégiumvezetői
álláshelyéhez**

***„Ius non est ubi iustitia vera non est.”
„Ahol igazságszolgáltatás nincs, ott jog sincs.”***

(Szent Ágoston)

I. Alapvetés

A 2019. évi CXXVII. törvény 2020. április 1-jével létrehozta az ítélőtáblákon a munkaügyi kollégiumokat. A 64.§ mint a 2011. évi CLXI. törvény (Bsz.) 22.§ (4) bekezdésének ez időponttól hatályos szövege szerint az ítélőtáblán tanácsok, büntető, polgári, valamint munkaügyi kollégiumok működnek. A korábbi, területi szerveződésű regionális (közigazgatási-és) munkaügyi kollégiumok helyén az ítélőtáblák illetékességi területéhez igazodó munkaügyi kollégiumok kezdték meg a tevékenységüket.

A Bsz. 22.§ (1) bekezdése szerint az ítélőtábla elbírálja – törvényben meghatározott ügyekben – a járásbíró és a törvényszék határozata ellen előterjesztett jogorvoslatot, továbbá eljár a hatáskörébe utalt egyéb ügyekben. A 2016. évi CXXX. törvény (Pp.) 20.§ (2) bekezdése kimondja, hogy a törvényszék mint munkaügyi bíróság jár el a munkaügyi perekben. Ezáltal a korábban a törvényszékekhez delegált másodfokú munkaügyi ítélkezés az ítélőtáblákon koncentrálódik, lehetővé téve a jogorvoslat elbírálásával a több megyére kiterjedő, régiós szintű munkaügyi ítélkezés egységesítését. Az ítélőtáblákon a munkaügyi jogvitákban az ítélőtábla elnökének a javaslatára az OBH elnöke által kijelölt, a munkaügyi ügyszakba beosztott bírák járnak el.

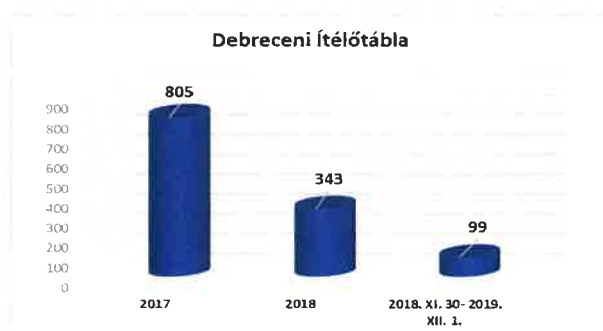
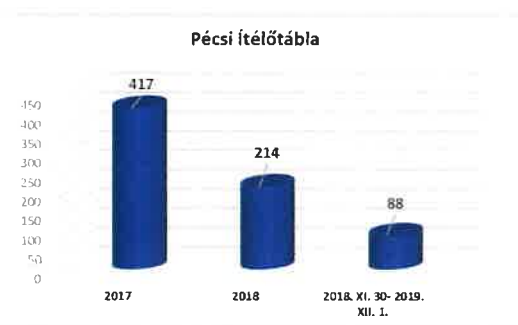
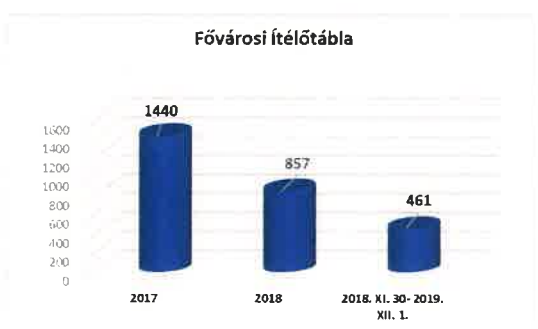
A Bsz. 154.§ (1) bekezdése értelmében a kollégium meghatározott ügyszakba beosztott bírák testülete, amelynek tagjai az ítélőtáblákon – a (3) bekezdés alapján általános szabály szerint – az ítélőtábla adott ügyszakában működő bírái, valamint általuk az ítélőtábla illetékességi területéhez tartozó törvényszékek adott ügyszakban működő kollégiumainak a bírái közül hat évre választott bírák, továbbá az ítélőtábla illetékességi területéhez tartozó törvényszékek azonos ügyszakban működő kollégiumainak vezetői. A (4) bekezdés különleges rendelkezésként bevezette a munkaügyi kollégiumok vonatkozásában a szakmai tevékenységen alapuló tagságot, melynek értelmében az ítélőtábla munkaügyi kollégiumának szakmai tagjaivá váltak az ítélőtábla illetékességi területén működő törvényszékek munkaügyi bírónak kijelölt bírái is. E vonatkozásban a kollégium ügyrendje határozza meg a munkaügyi kollégium szakmai feladatait.

Ez az a sajátos, 2020. április 1-jétől létrehozott új ítélkezési, valamint szervezeti és működési rendszer, amely az ítélőtáblákon felállított munkaügyi kollégiumok tevékenységének kereteit meghatározza, és amit Szent Ágoston igaz szavaihoz méltón a munkaügyi igazságszolgáltatásnak a jog érvényesítése érdekében tartalommal kell kitöltenie. Ehhez kívánok a kollégiumvezetői álláshelyre benyújtott pályázatommal hozzájárulni, és a munkaügyi bíráskodást a Pécsi Ítélőtábla általam ismert és elismert magas szintű szakmai ítélkezési tevékenységébe beilleszteni. Szeretném továbbá, ha a kollégium a hagyományos szervezeti és igazgatási jellegű tevékenységén túl szakmaiságát tekintve az ítélőtábla munkaügyi ügyszakba beosztott bíráin kívül az ítélőtábla illetékességi területéhez tartozó törvényszékeken ítélkező munkaügyi bírók számára is valódi közösséget jelentene. Kollégiumvezetői tevékenységemet e kettős feladat összehangolásával kívánom megvalósítani.

II. Az ítélkezés időszerűsége, szakmai színvonala

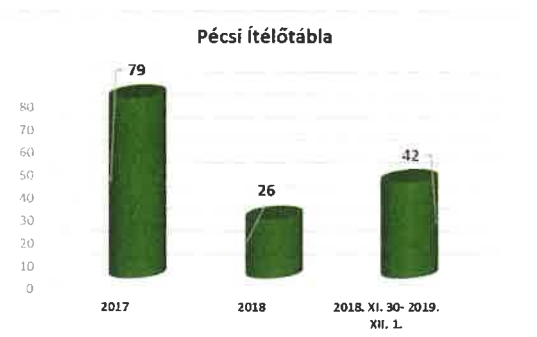
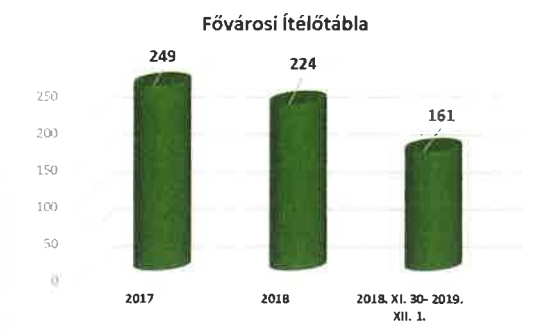
Bevezetésként az ítélőtáblák illetékességi területéhez tartozó törvényszékek mint másodfokú bíróságok régióisan összesített munkaügyi peres és nemperes ügyeinek 2017. és 2018. évekre, valamint a 2018. november 30-tól 2019. december 1-jéig terjedő időszakra vonatkozó országos statisztikai adatait¹ szeretném bemutatni.

Munkaügyi peres másodfokú ügyek

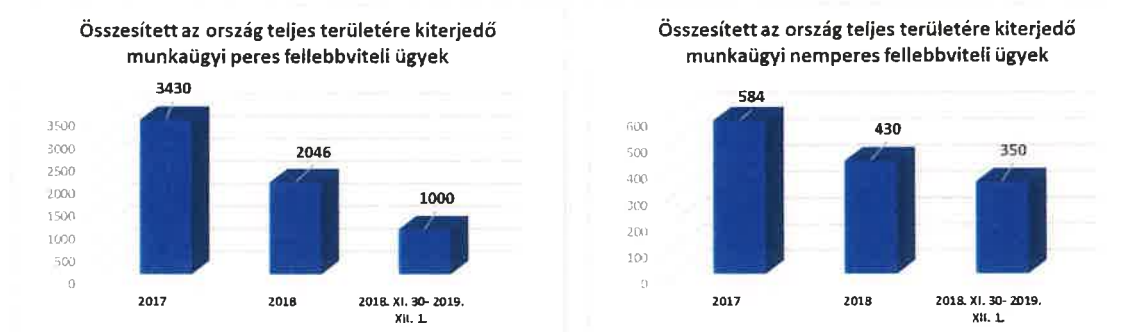

¹ Forrás: az Országos Bírósági Hivatal adatszolgáltatása

Munkaügyi nemperes másodfokú ügyek

Összesített, az ország teljes területére kiterjedő adatok szerint

A statisztikai adatok elemzése alapján egyértelműen megállapítható, hogy a munkaügyi peres és nemperes fellebbviteli ügyek számában országosan – de az egyes ítélőtáblák illetékességi területeihez igazodóan regionként is – a bázisnak tekintett 2017. évtől a vizsgált időszakokban folyamatos csökkenés tapasztalható. (Ezt nem befolyásolja az a tény, hogy a nemperes ügyekben egyes régiókban a vizsgált egyes időszakokon belül számszerű növekedést láthattunk.)

A munkaügyi fellebbviteli peres ügyek száma százalékos arányban kifejezve 2017-től 2018. év végéig 60%-ra, míg 2018. november 30-tól 2019. december 1-jéig 49%-ra csökkent. A nemperes másodfokú ügyeket tekintve 2017-től 2018. év végéig 74%-ra, míg 2018. november 30-tól 2019. december 1-jéig 81%-ra csökkenés következett be. Amennyiben a 2017. évet tekintjük bázisnak, ez a változás 2019. december 1-jéig a peres fellebbviteli ügyekben 30%-ra, míg a nemperes ügyekben 60%-ra csökkenés volt.

Ami a Pécsi Ítélőtábla illetékességi területén működő törvényszékek másodfokú munkaügyi peres és nemperes ügyeit illeti: a perekben 2017-ről 2018. év végéig 51%-ra, míg 2018. november 30-tól 2019. december 1-jéig az abszolút számok további csökkenésével 41%-ra változott a másodfokon elbírált ügyek száma. Ugyanezek az adatok a nemperes ügyekben 2017-től 2018. év végéig 33%-ra csökkentek, míg a 2018. november 30-tól 2019. december 1-jéig terjedő időszakban növekedés volt tapasztalható a kiinduló időszakhoz képest 165%-ra. Ebben a statisztikai környezetben lehet és kell tovább vizsgálni a Pécsi Ítélőtábla fellebbviteli munkaügyi peres és nemperes ügyérkezését 2020. április 1-jével, valamint ügyforgalmának alakulását az ezt követő hónapokban.

A Pécsi Ítéltábla civilisztikai ügyforgalmi adatai a munkaügyi peres és nemperes ügyérkezések tükrében 2020. április-május-június-július hónapokban ²

2020. év	összes civilisztikai peres ügyérkezés	ebből munkaügy	összes civilisztikai peres folyamatban maradt ügy	ebből munkaügy	összes civilisztikai nemperes ügyérkezés	ebből munkaügy	összes civilisztikai nemperes folyamatban maradt ügy	ebből munkaügy
április	30	18	76	18	37	5	35	5
május	13	5	67	19	39	5	34	2
június	7	2	52	14	47	4	14	4
július	9	1	40	11	29	2	37	2

A munkaügyi peres és nemperes ügyérkezés, valamint folyamatban maradt ügyek százalékos aránya a civilisztikai peres és nemperes ügyérkezésem és a folyamatban maradt ügyeken belül

2020. év	peres ügyérkezés aránya	folyamatban maradt peres ügyek aránya	nemperes ügyérkezés aránya	folyamatban maradt nemperes ügyek aránya
április	60%	24%	13,5%	14%
május	38,5%	28%	13%	6%
június	28,5%	27%	8,5%	28,5%
július	11,2%	27,5%	6,9%	5,4%

A statisztikai számok és az ezek alapján számított százalékos arányok elemzéséhez tudni kell, hogy 2020. április 1-jével kerültek az ítéltábla illetékességi területéhez tartozó törvényszékek másodfokú bíróságain be nem fejezett ügyek a Pécsi Ítéltáblára. Ezen alapul április hónapban a munkaügyi peres fellebbviteli ügyek 60%-os felülreprezentáltsága az összes civilisztikai peres ügyérkezésem belül. A későbbi hónapokban az ügyérkezés „normalizálódott”, és az összes civilisztikai ügyérkezésem belül 11-40% közötti értéket képviselt. A nemperes ügyekből áprilisban sem érkeztek nagy számban elbírálandó ügyek: a kezdeti 13,5%-os arány az összes civilisztikai nemperes ügyérkezésem belül júliusra 6,9 %-ra csökkent. Az ítéltábla munkaügyi kollégiuma sajátos körülmények között, különleges jogrend alapján kezdte meg 2020. április 1-jével a működését. Ez is befolyásolhatta, hogy az első hónapban munkaügyből befejezés egyáltalán nem volt. A későbbi hónapokban pedig az eljáró tanácsok tárgyalásem kívül fejeztek be peres és nemperes ügyeket egyaránt. Ennek köszönhetően a teljes civilisztikai peres és nemperes ügyeken belül a folyamatban maradt munkaügyi perek aránya július végén 27,5 %, a nemperes ügyeké pedig 5,4 % volt.

² Forrás: a Pécsi Ítéltábla statisztikai adatai

A 2020. április 1-jén érkezett ügyek pertartama túlnyomó részében három hónapon belüli volt.³

0-3 hónap	3-6 hónap	6-12 hónap	1-2 év
83%	9%	4%	4%

A Pécsi Ítéltábla illetékességi területéhez tartozó törvényszékek „súlya” a munkaügyi peres és nemperes összesített ügyérkezések és folyamatban maradt ügyek száma szerint

2020. év	Baranya megye	Somogy megye	Tolna megye	Zala megye	Egyéb
április	érkezés: 11	érkezés: 5	érkezés: 5	érkezés: 2	érkezés: -
május	érkezés: 2 folyamatban maradt: 11	érkezés: 3 folyamatban maradt: 5	érkezés: 1 folyamatban maradt: 4	érkezés: 2 folyamatban maradt: 1	érkezés: 1 folyamatban maradt: -
június	érkezés: 4 folyamatban maradt: 9	érkezés: - folyamatban maradt: 4	érkezés: 2 folyamatban maradt: 4	érkezés: - folyamatban maradt: 1	érkezés: - folyamatban maradt: -
július	érkezés: 1 folyamatban maradt: 6	érkezés: - folyamatban maradt: 4	érkezés: - folyamatban maradt: 1	érkezés: 2 folyamatban maradt: 2	érkezés: - folyamatban maradt: -

Az érkezett ügyek számának figyelembevételével a hó végén folyamatban maradt ügyek aránya átlagosan minden vizsgált hónapban megfelelt annak az aránynak, mely szerint a Pécsi Ítéltábla munkaügyi peres és nemperes ügyeit együttesen 50%-ban Baranya megye, 22-22%-ban Somogy megye és Tolna Megye, valamint 6%-ban Zala megye adja. (Ezek az arányokon a júliusi ügyérkezés és a folyamatban maradt ügyek száma némileg módosított.)

A Pp. a XXXIX. Fejezetben szabályozza a munkaügyi perekre vonatkozó eltérő szabályokat, illetőleg azt a felhatalmazást, mely szerint ezek hiányában a polgári perrendtartás általános rendelkezéseit kell alkalmazni ezekben a különleges perekben is. Az 508.§ (1) bekezdése sorolja fel az a)-h) pontjaiban azt, hogy mit kell a fejezet alkalmazásában munkaügyi peren érteni. A (2)-(4) bekezdések a munkaügyi per kiterjesztő értelmezését adja meg.

A Pécsi Ítéltábla 2020. április 21-től hatályos ügyelosztási rendje szerint az ítéltáblán a munkaügyi kollégium keretében két tanács működik: a I. tanács vezetője dr. Imre Zita tanácselnök, beosztott bírók: dr. Berki Csilla, dr. Böröcz Ibolya, valamint Hegedűsné dr. Uhrin Andrea; a II. tanács vezetője dr. Kutasi Tünde tanácselnök, beosztott bírók: Gáspárné dr. Baranyabán Judit, dr. Vagyicska Petra és dr. Berki Csilla. A kollégium tagjai közül dr. Imre Zita tanácselnök és Hegedűsné dr. Uhrin Andrea bírók közigazgatási és munkaügyi, míg dr. Kutasi Tünde tanácselnök, dr. Berki Csilla bíró, Gáspárné dr. Baranyabán Judit bíró, dr.

³ Két évnél hosszabb pertartamú ügy nem érkezett a Pécsi Ítéltáblára

Vogyicska Petra bíró és dr. Böröcz Ibolya bíró munkaügyi perekben eljáró bírói kijelöléssel rendelkezik. Az ügyelosztási rend alapján minden egyes munkaügyi ügytípusban mindkét tanács teljeskörűen eljár. Az ügykiosztás elvei szerint a fellebbezett munkaügyi peres ügyeket, a fellebbezett munkaügyi nemperes ügyeket, a bíróság kijelölése és az eljárás elhúzódása miatt felterjesztett ügyeket elsősorban az Mf.I. tanács intézi. Az Mf.II. tanács jár el, ha az Mf.I. tanács elnöke vagy az Mf.I. tanács kettő bíró tagja kizárt. Egyéb esetben akkor jár el az Mf.II. tanács, amennyiben az ügyteher arányos elosztása indokolja – figyelembe véve azt is, hogy az Mf.II. tanács elsősorban polgári ügyszakos Pf.VI. tanácsként működik. Ez esetben az Mf.II. tanács elsősorban a munkáltató egészségsértés miatti kárfelelőssége, a munkáltató, illetve a munkavállaló anyagi (kártérítési) felelőssége tárgyú munkaügyi ügyeket intézi.

Az ügyek kiosztása során az ügyelosztási rend szabályaitól eltérni, a már kijelölt tanácsról, a bíróról az ügyet más tanácsra, bíróra átosztani a Bszi. 11.§ (2) bekezdésében foglalt rendelkezés alapján elsősorban

- kizárás,
- elfogultság bejelentése,
- az ügyet intéző bíró szolgálati jogviszonyának megszűnése, munkavégzésének felfüggesztése, szolgálati helyének megváltozása, harminc napot meghaladó tartás távolléte,
- a tanácsok, a bírák egyenletes munkaterhének biztosítása,
- az ügyek egyesítése,
- az ügyek hátralékos feldolgozása érdekében lehet.

Az ügyelosztás automatizmusától eltérés lehetséges esete a helyettesítés, amikor a kollégiumvezető és a másik tanács elnöke egymást helyettesítik. Mindkettőjük akadályoztatása esetén a rangidős ítélőtáblai bíró kollégiumi tag végzi a helyettesítést. Tanácskiegészítésre kerül sor a fellebbezési eljárásban eljáró tanács valamely tagjának az akadályoztatása esetén: amennyiben a tanács több taggal működik, az akadályozott tagot a tanácstagok sorrendjében a következő tanácstag helyettesíti.

A Pécsi Ítélőtábla Munkaügyi Kollégiumában a fellebbviteli munkaügyi tanácsok az előbbieken vázolt statisztikai adatok alapján és jogszabályi keretek között kezdték meg a működésüket 2020. április 1-jével. Az országos adatok szerint a munkaügyi fellebbviteli ügyérkezés 2017. óta folyamatosan csökken. A másodfokú ítélkezés gerincét a peres ügyek intézése adja. Az ügyforgalmi adatok elemzéséből kitűnik, hogy a Pécsi Ítélőtáblán az összes civilisztikai ügyön belül a munkaügyi peres és nemperes ügyek kevesebb mint 30%-ot képviselnek.

Ezeket az ügyeket másodfokon a kollégiumvezető mint tanácselnök által vezetett Mf.I. tanács intézi elsősorban. A Pécsi Ítélőtábla ügyelosztási rendjéből kitűnik, hogy az Mf.II. tanács – amely elsődlegesen polgári fellebbviteli tanácsként működik – kizárólag kiegészítő, helyettesítési jelleggel jár el: amennyiben az Mf.I. tanács tanácsvezetője valamely okból ki van zárva vagy nem járhat el, illetőleg a vezetésével a háromtagú ítélkező tanács nem állítható fel.

Ezért a kollégiumvezetőnek arra kell készülnie, hogy az ítélőtábla teljes munkaügyi ügyérkezésének megfelelő ítélkezési tevékenységet el kell látnia a hozzá beosztott három bíróval, mind a peres mind pedig a nemperes ügyekben. A munkaügyi ügyforgalmi adatok

ismeretében ez, megítélésem szerint, megoldható; ettől való tartós eltérést az ügyérkezés hosszabb távú változása esetén a munkateher arányos elosztása indokolhat.

Mindez alapos okkal enged következtetni arra, hogy a Pécsi Ítéltáblán a munkaügyi ítélkezés időszerűsége minden további nélkül biztosítható, mint ahogy 2020. május, június és július hónapokban az ítélkező tanácsok folyamatosan, megfelelő számban fejeztek be ügyeket.

Az ítélkezés színvonala az anyagi jogot ismerő és a polgári perrendtartás szabályait – különös figyelemmel a fellebbezési eljárás rendelkezéseire – biztos tudással alkalmazó, a fellebbviteli tanácsvezetői munkában gyakorlattal rendelkező kollégiumvezető és a tanácsba beosztott bírók, továbbá a helyettesítésre kijelölt tanács együttes munkája által garantált.

III. A kollégium szervezete, a kollégiumvezető szerepe és feladatai

Az ítélőtáblákon 2020. április 1-jén felállt munkaügyi kollégiumok a törvényhozó akaratából sajátos jelleggel bírnak: egyrészt a Bszi. 154.§ (3) bekezdése szerinti igazgatási, szervezeti tagsággal rendelkeznek, de a szakmai tevékenység tekintetében a (4) bekezdés alapján az ítélőtábla illetékességi területén működő törvényszékek munkaügyi bíróvá kijelölt bírái is tagjai. Az ezáltal valójában kettős jogi természettel bíró kollégiumot mint a munkaügyi ügyszakba beosztott bírák testületét vezeti a kollégiumvezető a Bszi. 154.§ (1) bekezdése értelmében.

A kollégiumvezető a 118.§ (1) bekezdés c) pontja szerint bírósági vezetőnek minősül, akinek a feladatait a 124.§ (1) bekezdése törvényi szinten úgy fogalmazza meg, hogy

- a) szervezi a kollégium munkáját,
- b) évente beszámol a kollégiumnak,
 - ba) a pályázatához csatolt pályaművében szereplő – az adott időszakra vonatkozó – tervek megvalósulásáról,
 - bb) a megelőző naptári évben a kitűzött célok és intézkedések végrehajtásáról és eredményéről,
- c) ellátja a jogszabály, az OBH elnökének szabályzata vagy az OBH elnökének határozata, továbbá a bíróság Szervezeti és Működési Szabályzata szerint hatáskörébe utalt igazgatási feladatokat.

A bíróságok igazgatásáról rendelkező szabályzatról szóló 6/2015. (XI. 30.) OBH utasítás (Utasítás) 5.§ (2) bekezdés c) pontja szerint a kollégiumvezető intézkedésre jogosult igazgatási vezető, aki a bírósági igazgatás alanyai felett (3.§) a (2) bekezdésben írt célok megvalósulása érdekében az (1) bekezdésben megfogalmazott definíció szerint a bírósági igazgatást gyakorolja az Utasításban meghatározott általános és konkrét feladatköröknek megfelelően.

A Pécsi Ítéltábla hatályos Szervezeti és Működési Szabályzata (SZMSZ) a 10.§ (1) bekezdés a) és b) pontjaiban a bírói tevékenység szakmai szervezeti egységeként a kollégiumokat, illetőleg a tanácsokat nevezi meg. A 11.§ (1) bekezdés szerint az ítélőtáblán büntető, polgári és

munkaügyi kollégium működik. Egyes feladatait a (3) bekezdés az a)-g) pontokban határozza meg; és a (4) bekezdésben utal a kollégium tevékenységét meghatározó ügyrendre és annak tartalmára. A 12.§ (1) bekezdés szerint a kollégium évente legalább négy ülést tart és a szakmai és igazgatási feladatait az éves munkaterv alapján végzi, amelynek kötelező tartalmát a (3) bekezdés határozza meg.

A 30.§ (1) bekezdés b) pontja értelmében az ítélőtábla szakmai vezetői: a kollégiumvezetők és a tanácselnökök. A kollégiumvezető a 35.§ (1) bekezdése szerint általában felel a kollégium jogszabálynak, valamint az OBHE kötelező erejű döntéseinek megfelelő, hatékony működéséért. A (2) bekezdés alapján ellátja a 11.§ (2) és (5) bekezdésében, valamint a kollégium ügyrendjében meghatározott feladatokat, továbbá gyakorolja az SZMSZ által rá ruházott jogköröket. Feladatait részleteiben a (3) bekezdés sorolja fel az a) – n) pontokban.

A Pécsi Ítélőtábla Munkaügyi Kollégiuma a 2020. április 15-i kollégiumi ülésen dr. Imre Zita kollégiumvezetői igazgatási feladatokkal megbízott tanácselnök vezetésével elfogadta az ügyrendjét. Az ügyrend tartalmazza a kollégium

- igazgatási és szakmai feladatait,
- a kollégiumi ülések és értekezletek megtartásának rendjét,
- a szavazások, a határozathozatal szabályait,
- a kapcsolattartást,
- a kollégiumvezető, a tanácselnök és a kollégium tagjainak a feladatait,
- a Kúria Polgári Kollégiumával, annak munkaügyi szakágával (részkollégiumával), az ítélőtáblák munkaügyi kollégiumaival, továbbá az illetékességi területen működő törvényszékek polgári-gazdasági- és munkaügyi kollégiumaival történő kapcsolattartás formáit.

A kollégiumot alkotó tagok meghatározására a Bszi. 157.§ (3) és (4) bekezdésében foglaltaknak megfelelően került sor. A személyi összetételt az ügyrend melléklete tartalmazza.

A Pécsi Ítélőtábla Munkaügyi Kollégiuma a Bszi.-nek, az Utasításnak és az ítélőtábla SZMSZ-ének megfelelően kezdte meg a működését, a szervezeti rendjébe beilleszkedett. A kollégium elkészítette az ítélőtábla elnöke részére az ügyelosztási javaslatot, amit 2020. április 21-i hatállyal egységes szerkezetbe foglaltan közzétettek. A kollégium megalkotta a saját ügyrendjét.

A kollégiumvezetőnek tehát e rendezett keretek között kell megkezdenie és folytatni a munkáját ítélkezési tevékenysége mellett a kollégium munkájának szervezésével, igazgatásával, a szakmai tevékenység összefogásával és összehangolásával.

Az ítélőtábla munkaügyi kollégiuma munkatervvel nem rendelkezik, a jövőre szóló éves munkatervet 2020. október 31-ig kell elkészítenie a kollégiumvezetőnek a kollégium tagjainak javaslatait is figyelembe véve az ügyrend által meghatározott kollégiumi ülések, tanácselnöki értekezletek és bírói tanácskozások, valamint a kollégium és a kollégiumvezető tevékenységi körébe tartozó egyéb feladatok (pl. a bíró munkájának értékelését megalapozó vizsgálatok) részletes, az időpontok kijelölésére is kiterjedő meghatározásával az SZMSZ 12.§ (2) – (4) bekezdéseiben foglaltaknak megfelelően.

A kollégium működésének tipikus szervezeti formája a kollégiumi ülés. Ezekből évente legalább négy tartása kötelező. Ennek keretében olyan kollégiumi üléseket tervezek, amelyeken a teljes kollégium: az igazgatási tevékenységben és a szakmai tevékenységben eljárni jogosult tagok egyaránt részt vesznek. Ezek elsősorban szakmai kérdéseket megvitató ülések lennének, amelyek előkészítése keretében az ítélőtábla illetékességi területéhez tartozó törvényszékeken munkaügyi ügycsoportban ítélkező bírák részére, törvényszékekként szakmai napokat tartanék. E szakmai napok olyan kérdések és problémák mentén szerveződnének, amelyek az adott törvényszék munkaügyi bírái körében felmerültek: akár az ítélőtábla fellebbviteli döntése, akár pedig a Kúria felülvizsgálat során hozott határozata nyomán, vagy pedig a Kúria jogegységesítési tevékenységéhez kapcsolódóan. Vitatás tárgyát képezhetik olyan ügyek, amelyekkel az ítélőtábla ítélkező tanácsai az adott törvényszékekről érkező ügyek másodfokú felülbírlata során találkoztak, és általános szakmai diskurzust indukálnak.

A kollégiumvezetőnek általános kötelezettsége a szakmai anyagok előkészítése és előterjesztése. Ezt azonban koránt sem kizárólagos jognak, illetőleg kötelezettségnek tartom, ezért elsőrendű feladatomnak tekintem a kollégák bevonását a megvitatásra érdemes kérdéskörben készítendő szakmai anyagok előterjesztésébe. Ez az intenció vonatkozik mind az ítélőtáblán munkaügyi ügyszakban dolgozó bírákra, mind pedig a törvényszékeken első fokon eljáró bírákra. Tudatában vagyok annak, hogy a kollégák egy része – amellet, hogy jó ítélkező bírók – nem érez késztetést az elbírálandó ügyeken túlmutató összegző, elemző, általános következtetéseket levonó szakmai munkák végzésére. Szeretném megismerni és felkutatni azokat, akik viszont akár egyes jogesetek elemzésére vagy meghatározott problémakörök bemutatására szakmai kihívást éreznek, és képesek is ilyen jellegű joganyagok kidolgozására és a nagyobb szakmai közösség – a kollégium teljes ülése – elé tárására. Ezek a bírók megfelelően bevonhatók lennének abba a magasabb szintű tevékenységbe, ami a Kúrián a munkaügyi szakágban felállítandó joggyakorlat-elemző csoportok munkájában való részvételt jelent. Meggyőződésem, hogy személyi összetételében mind az ítélőtáblán munkaügyi ügyszakban másodfokon jelenleg és a jövőben ítélkező kollégák, mind pedig a törvényszékeken munkaügyben dolgozó bírók alkalmasak lehetnek ezeknek a feladatoknak a teljesítésére, és az ilyen jellegű elvárásoknak megfelelnék.

Tekintettel arra, hogy a Pécsi Ítélőtáblán a munkaügyi kollégiumban működő tanácsok közül – az ügyérkezés számát is tekintve – az Mf.I., a kollégiumvezető által vezetett tanács minősül a munkaügyi peres és nemperes ügyekben eljáró ítélkező tanácsnak, a tanácselnöki értekezletek összehívásának kisebb jelentőségét látom; viszont minden esetben, amikor indokolt, akár saját kezdeményezésre, akár pedig az Mf.II. tanács vezetőjének, dr. Kutasi Tünde tanácselnök asszonynak a kérésére szükség esetén akár informális módon is tanácselnöki értekezletet tartanánk. Ami mindenképpen indokolja ezeknek az értekezleteknek az időről-időre történő összehívását, a tanácselnöki feljegyzésekből általánosan levonható tapasztalatok kicserélése, megvitatása és összegzése.

A bírói tanácskozásoknak mindenképpen fontos szerepet kívánok szánni, ami megvalósulhat részben a tanácsokon belül a tanácsvezető irányításával; részben a munkaügyekben ítélkező Mf.I. és Mf.II. tanácsok valamennyi tagjának a részvételével. A tanácsokon belüli értekezlet

tartásának értelmét az jelenti, hogy az ítélőtábla ügyelosztási rendje szerint az egyes tanácsokba a tanácsvezetőkhez 3-3 bíró van beosztva, így valamennyi tanácsstag minden egyes fellebbviteli ügyben értelemszerűen a tanácson belül sem vesz részt; ezért indokolt az ítélkezési tevékenység tanácselnökön keresztüli egységesítése és összehangolása a teljes tanácsban. A tanácsokon átvitelő bírói tanácskozás témái értelemszerűen azok az ügyek lehetnek, amelyekben hasonló tárgyakra vagy a bennük felmerült hasonló vagy azonos jogi problémára tekintettel az ítélőtábla munkaügyi ítélkezésének egységesítése érdekében szükség van.

A tanácselnöki feljegyzések készítésének és ismertetésüknek kiemelkedő jelentőséget tulajdonítok, amennyiben azok tartalmukat tekintve alkalmasak a bíró adott ügyben kifejtett szakmai és külön említésre méltó ügyviteli tevékenységének az értékelésére. A tanácselnökök kompetenciája, hogy mely ügyekben készítenek tanácselnöki feljegyzést, aminek indoka lehet a kiemelkedően szép és igényes munka vagy a nem megfelelő munkavégzés, az adott ügy egyedi jelentőségén túlmutató elvi jogalkalmazási probléma. Ezen utóbbiak szolgálhatnak alapul ahhoz, hogy a kollégiumvezető kollégiumi ülésen a tanácselnöki feljegyzések tapasztalataiból általánosan levonható következtetéseit a kollégium teljes ülésén részt vevő valamennyi taggal megossza az Utasítás 176.-177.§-aiban írtaknak megfelelően.

Elsősorban a kollégiumvezető feladata – de ezzel más kollégát is megbízhat – a munkaügyi kollégium ügyszakába tartozó bírák munkájának értékelését megalapozó soros vagy soron kívüli vizsgálat lefolytatása a 2011. évi CLXII. törvény (Bjt.) 71.§ (2) bekezdése szerint. Az e téren szerzett több éves tapasztalatom a biztosíték arra, hogy az általam végzendő vizsgálatokat teljeskörűen és objektíven folytatom le; ugyanakkor, amennyiben nekem kell a vizsgálóbiztost kijelölnöm, magas színvonalú szakmai tapasztalatokkal rendelkező, személyében az objektivitást garantáló kolléga kiválasztását támogatom.

Természetesen a kollégiumvezető feladataihoz tartozó, általam az előbbieken külön nem kiemelt tevékenységek ellátása során is teljes körű, korrekt és magas szakmai színvonalnak megfelelő munkavégzésre fogok törekedni.

A munkaügyi kollégium működésének adminisztratív személyi feltételei adottak. A Pécsi Ítélőtáblán összevont polgári- munkaügyi iroda, valamint ehhez kapcsolódóan polgári-munkaügyi irattár működik⁴. Az ítélőtábla SZMSZ-ének 14.§ (3) bekezdése szerint a polgári-munkaügyi iroda tevékenységét a polgári kollégiumvezető felügyeli. Bár dr. Kovács Ildikó polgári kollégiumvezetővel fennálló kiváló munkakapcsolatom garancia arra, hogy a közös iroda munkaügyi ügyvitelének felügyelete munkamegosztásunk alapján zökkenőmentesen megvalósul, hosszú távon helyesnek tartanám, ha az elkülöníthető felügyeleti feladatmegosztás szabályozott keretek között történne meg. Az ítélkezési tevékenységhez kapcsolódóan az egyes tanácsokhoz – Mf.I., Mf.II. – beosztott ügyviteli alkalmazottak tartoznak; míg a kollégiumvezető kollégiummal kapcsolatos igazgatási szervezési és szakmai munkáját ugyancsak adminisztratív munkaerő segíti.

⁴ Forrás: Pécsi Ítélőtábla SZMSZ 12. pont

Ismereteim szerint a Pécsi Ítéltáblán a munkaügyi kollégium működéséhez szükséges személyi feltételek mellett a tárgyi feltételek is megfelelők. Egyrészt a bírák a munkájukhoz szükséges adatbázisokat: döntvénytárakat, kommentárokat stb. korlátozás nélkül elérik. A könyvtár a jogtárak és a szakirodalom papír alapú hozzáférését biztosítja a Bírósági Határozatokkal és a Bírósági Döntések Tárával együtt. Új feladatot jelenthet a munkaügyi tárgyú szakkönyvek folyamatos beszerzése a magas színvonalú ítélkezés biztosítása érdekében.

Kollégiumvezetőként elsőrangú feladatommak tartom a kollégiumi előterjesztések, a kollégiumi ülésekre készített szakmai anyagok, illetőleg a kollégiumvezető tevékenységéhez kapcsolódó munkák elérhetővé tételét elsősorban elektronikus úton; de szakmai csoport létrehozását is támogatom Vibe felületen.

IV. A kollégium és a kollégiumvezető szerepe az egységes jogalkalmazásban

A Bszi. 26.§ (1) bekezdése alapján az ítélőtábla kollégiumvezetője köteles a vezetése alatt álló bíróságok ítélkezését folyamatosan figyelemmel kísérni.

A (2) bekezdés kimondja, hogy az (1) bekezdés szerinti feladat ellátása keretében az elvi kérdésben hozott, jogerőre emelkedett vagy véglegessé vált határozatokat

b) a törvényszék kollégiumvezetője az ítélőtábla megfelelő ügyszakú kollégiuma kollégiumvezetőjének,

c) az ítélőtábla kollégiumvezetője a Kúria megfelelő ügyszakú kollégiumvezetőjének bemutatja.

A (3) bekezdés értelmében a (2) bekezdés szerinti eljárása előtt az ítélőtábla kollégiumvezetője kikérheti az elvi kérdés tárgya szerint érintett kollégium bírának véleményét.

A 27.§ (2) bekezdése szerint ha a jogalkalmazás egysége érdekében szükséges, az ítélőtábla kollégiumának kollégiumvezetője a jogegységi eljárás indítványozására jogosultnak javaslatot tesz jogegységi eljárás indítványozására.

A 154.§ (2) bekezdése alapján a Kúria kollégiumának tagjai a Kúria bírái és az ítélőtáblák, illetve a Kúria Közigazgatási Kollégiuma esetén a törvényszékek azonos kollégiumának vezetői.

A Pécsi Ítéltábla SZMSZ-ének 35.§ (3) bekezdés c) pontja értelmében a kollégiumvezető ellátja a jogegységi eljárással összefüggő, a Bszi. 26.§ (3) bekezdése szerinti feladatokat, az elvi határozatokat rendszerezi, elemzi. Ennek keretében a ca) pont értelmében összegyűjti és elemzi, szükség esetén a kollégium elé terjeszti a vitás jogalkalmazási kérdéseket.

Az ítélőtábla munkaügyi kollégiumának ügyrendje a kollégium szakmai feladatai közé sorolja a Bszi. 154.§ (4) bekezdés szerinti tagsággal együtt

- az egységes ítélkezési gyakorlat biztosítása érdekében a törvényszékek döntéseinek a figyelemmel kísérését és a kialakult bírósági gyakorlat elemzését;
- az ítélőtábla területén felmerülő elvi jogalkalmazási kérdések megvitatását;
- javaslat tételét az ítélőtábla elnökének – szükség esetén a Kúria kollégiumvezetőjének – jogegységi eljárás kezdeményezésére, amennyiben elvi kérdésben ellentétes gyakorlat alakul ki [Bszi. 33.§ (1) bekezdés];

- résztvett a kollégium szakterületét érintő jogszabálytervezetek, szakmai anyagok megvitatásában és észrevételezésében.

A kollégiumvezető tehát a jogegységesítésben – konkrétan a munkaügyi ítélkezés során az egységes ítélkezési gyakorlat kialakításában – a következő módokon vehet részt:

- az illetékességi területéhez tartozó törvényszékek polgári-gazdasági és munkaügyi kollégiumvezetőitől elvi kérdésben hozott, jogerőre emelkedett vagy véglegessé vált határozatokat kimutatás útján megismeri;
- ezeket a határozatokat – amelyek származhatnak a törvényszékekről, illetőleg az ítélőtábla munkaügyi kollégiuma saját gyakorlatából – a Kúria megfelelő ügyszakú kollégiuma - amely a polgári kollégium, melynek keretében munkaügyi részkollégium működik – kollégiumvezetőjének bemutatja;
- a jogalkalmazás egységének biztosítása érdekében a jogegységi eljárás indítványozására jogosultnak javaslatot tesz jogegységi eljárás indítványozására az ítélőtábla elnökén vagy pedig a Kúria Polgári Kollégiumvezetőjén keresztül;
- a Bszi. 29.§ (1) bekezdése szerint a Kúria elnöke által felállítandó joggyakorlat-elemző csoportok által vizsgálandó tárgykörökre indítványt tehet;
- a kollégiumvezető vezetésével a munkaügyi kollégium részt vesz a szakterületét érintő jogszabálytervezetek észrevételezésében.

Összefoglalóan ezek azok a törvény és szabályzatok által adott felhatalmazások, melyek alapján a kollégium a kollégiumvezető irányításával részt vehet a munkaügyi ítélkezés egységesítésében.

Tekintettel arra, hogy a Pécsi Ítélőtábla Munkaügyi Kollégiumában ítélkező fellebbviteli tanácsok az illetékességi területükhöz tartozó négy megye ítélkezését fogják össze, az egységes jogértelmezés és jogalkalmazás a régióon belül ezáltal biztosítható. Ugyanakkor a kollégium szakmai műhelyei alkalmasak lehetnek arra, hogy az ítélkezés egységessége ne csak a fellebbezett ügyekkel érintett anyagi és eljárásjogi kérdésekben nyilvánuljon meg, hanem a munkaügyi ítélkezés – első- és másodfokot magában foglaló – egészére kiterjedjen.

Kollégiumvezetőként külön hangsúlyt fektetnék arra, hogy a kollégium szakmai közössége a jogszabálytervezetek véleményezésében érdemben részt vegyen, és a gyakorlat által indokolt esetben jogalkotásra javaslatot tegyen, a megfelelő szakmai fórumokkal egyeztetve.

V. A kollégium kapcsolati rendszere

Az egyedi ügyekben hozott határozatok kapcsán az egységes ítélkezési gyakorlatot a Kúria felülvizsgálati eljárásban hozott döntései útján biztosítja. A munkaügyben született határozatok elleni felülvizsgálat lehetősége az általános szabályokhoz képest a Pp. 523.§ (1) bekezdésének nem túl jelentős eltérő korlátja szerint biztosított. A jogegységet ezúton megteremtő ítélkezést a Kúria Polgári Kollégiumán belül működő Munkaügyi Részkollégium keretei között tevékenykedő tanácsok valósítják meg.

Kollégiumvezetőként rendszeres kapcsolatot szeretnék tartani a Kúria polgári kollégiumvezetőjével (a munkaügyi részkollégium képviselőjével), és ebben a minőségemben részt kívánok venni a Kúria munkaügyi szakágban működő részkollégiumának szakmai munkájában. Ennek elősegítése érdekében a Pécsi Ítéltábla munkaügyi kollégiumi üléseire a Kúria Polgári Kollégiumának vezetőjét (a munkaügyi részkollégium képviselőjét) meghívnom.

Legalább ennyire fontos a színvonalas szakmai munka és az egységes ítélkezési gyakorlat kialakítása, illetve fenntartása érdekében a többi ítélőtáblán működő munkaügyi kollégiumok szakmai munkájához való megfelelő kapcsolódás: meghívás alapján a kollégiumi üléseiken való részvétel, illetőleg a kollégiumvezetők meghívása a Pécsi Ítéltábla Munkaügyi Kollégiumának üléseire; továbbá a kollégiumvezetőkkel rendszeres munkakapcsolat kialakítása és konzultáció vitás, esetleg halasztást nem tűrő ügyekben, jogkérdésekben.

Hasonlóan elsőrangú feladatommak tartanám kollégiumvezetőként a Pécsi Ítéltábla illetékességi területéhez tartozó törvényszékeken működő polgári-gazdasági- és munkaügyi kollégiumokkal való szoros együttműködést és jó szakmai kapcsolatot annak érdekében, hogy az e kollégiumok keretein belül ítélkező munkaügyi ügyszakba beosztott bírók az általuk alkalmazott speciális jogterületre tekintettel a folyamatos és a megfelelően színvonalas szakmai gondoskodást és odafigyelést érezzék. A törvényszéki szakági kollégiumvezetők az ítélőtábla munkaügyi kollégiumának tagjai, így üléseinken rendszeresen „hivatalból” részt vesznek; ugyanakkor kollégiumvezetőként törekednék arra, hogy meghívásukra a törvényszékek kollégiumi ülésein – különösen a munkaügyi bíráskodást érintő témák esetén – rendszeresen megjelenjenek, tanácskozásaikon részt vegyenek.

Ezt a kapcsolatot építheti, hogy mind a négy törvényszék polgári-gazdasági- és munkaügyi kollégiumvezetőjét személyesen ismerem, velük jó szakmai kapcsolatot ápolok.

Végül, de nem utolsósorban megemlítem, hogy a munkaügyi kollégium az ítélőtábla ítélkezési-szakmai szervezetén belül új egység. 2020. április 1-je óta új kollégiumként működik, a Pécsi Ítéltábla SZMSZ-e szerint tagozódik be a bíróság munkájába a 2020. április 15-én elfogadott ügyrendjével, a 2020. április 21-e óta hatályos ügyelosztási rendje szerint.

A statisztika a munkaügyi peres és nemperes ügyeket a civilisztikai ügyek között tartja nyilván speciális alcsoportként, és a munkaügyi ítélkezés során a polgári ügyszakhoz hasonlóan a polgári perrendtartás szabályait kell alkalmazni.

Ezért – bár a Pécsi Ítéltábla Munkaügyi Kollégiuma önálló kollégiumként működik – kapcsolata és viszonya a Pécsi Ítéltábla Polgári Kollégiumához szoros: az Mf.I. és a Mf.II. tanácsokban ítélkező bírakat illetően személyi átfedések találhatók a két ügyszak között. Természetesen adódik a következtetés, hogy a működési kapcsolódás mellett – hiszen az ítélőtáblán egységes polgári- munkaügyi iroda tevékenykedik, egységes polgári- munkaügyi irattárral együtt – a két kollégium legteljesebb szakmai együttműködése indokolt. Minderre kiváló alkalmat ad a 2018. január 1-jével hatályba lépett, és a hatályosulását illetően számos új, ki nem forrott, ezért folyamatos jogértelmezést igénylő intézményt és szabályt magában foglaló polgári perrendtartás alkalmazása terén a kooperáció: szakmai továbbképzések, értelmezési és alkalmazási problémák megbeszélése keretében. Mindehhez kiváló lehetőséget

teremt az, hogy dr. Kovács Ildikóval, a Pécsi Ítéltábla Polgári Kollégiumvezetőjével a hosszú évek óta fennálló személyes ismeretségen túl – mint ahogy már említettem – kiváló szakmai kapcsolatban is vagyok.

A képzési rendszerben való részvételt a magam részéről rendkívül fontosnak tartom. Legutóbb az új polgári perrendtartás értelmezésével, az új perjogi intézmények alkalmazásával kapcsolatban a bírák ítélkezési tevékenységét segítő e-könyv megírásában részt vettem, az országos képzés keretében előadást tartottam, ez utóbbit a regionális és a helyi képzések keretében megismételtem, és workshopokban voltam moderátor. Speciális területként több alkalommal tartottam előadást a polgári perrendtartás anyagi pervezetéséből, és vezettem gyakorlati foglalkozást is e témában.

Mindebből kitűnik, a bírák képzése – mindig elsősorban az aktuálisan fontos anyagi, illetve eljárásjogi témákban – elsőrangú feladat, még hozzá azon a szinten, ahol az a legcélszerűbben megoldható és azon a módon (előadások, workshopok), amelyek alkalmazásával az eredmény a leghatékonyabban biztosítható. Ezért az országos képzések helyett a regionális szinten szervezhető képzések mellett érvelek elsősorban, mivel ezen a módon biztosítható legközvetlenebbül az adott témában érintett és érdeklődő bírák részvétele: hogy a legszélesebb körűkhöz jussanak el az információk, a megoldási javaslatok. Egyúttal a központi képzéseknek is meg van a helyük és meg lehet a létjogosultságuk, hiszen ezeken a fórumokon találkozhatnak az országból azok a bírák egymással, akik munkaügyben ítélkezve hasonló kérdésekkel, hasonló tényállások kapcsán azonos jogi problémákkal szembesülnek: ezek a fórumok is lehetnek hatékony szakmai megbeszélések szinterei.

A magam részéről teljességgel kapcsolódom a Pécsi Ítéltábla SZMSZ-ének a 78.§-ban a képzésekkel kapcsolatosan megfogalmazott feladataihoz. Eszerint az ítélőtábla elnöke a hatáskörébe utalt oktatási és továbbképzési feladatok körében kijelöli az e témakörrel foglalkozó bírót, igazságügyi alkalmazottat, a képzési és oktatási szabályzat rendelkezésének megfelelően készíti el a képzési tervet, biztosítja a képzések szervezését – beleértve a képzéssel érintett bírók, igazságügyi alkalmazottak képzésen való részvételének biztosítását, ellenőrzését – és a mindezekkel összefüggő adminisztrációs feladatok teljesítését. A képzés szakmai felelőse az érintett kollégium vezetője, akinek feladata a képzés előadóinak kiválasztása és a képzés technikai feltételeinek megszervezése is.

Ezen utóbbi feladattal kapcsolatban fontosnak tartom a többi hivatásrenddel való együttműködést.

Szeretném, ha a Pécsi Tudományegyetem Jogtudományi Karáról magas színvonalon előadó, nagy elméleti tudással rendelkező oktatókat hívhatnánk meg szakmai találkozókra, akikkel a kollégium tagjai által fontosnak tartott témákat vitatnánk meg; ugyanis meggyőződésem, hogy a jog megértéséhez és gyakorlati alkalmazásához, azaz az ítélkezéshez elengedhetetlen az elméleti alapokra történő időnkénti visszatekintés, és ennek keretében olyan szakemberekkel való szakmai diskurzus, akik tudásuk révén az elmélet kiváló ismerői és interpretálói.

A Pécsi Ügyvédi Kamarával a Pécsi Törvényszék mellett a Pécsi Ítéltáblának is jó szakmai kapcsolata van, ezért pártolnám azt, hogy ügyvédek és ügyvédjelöltek szakmai képzésében

(felkészítésében) – mint ahogy a civilisztikai ügyszakban eddig már gyakorlat – munkaügyi bírák is részt vegyenek. Természetesen ennek a kapcsolatnak az ápolása nem csak Baranya megyére, hanem az ítélőtábla illetékességi területéhez tartozó valamennyi megyére, így Somogy megyére, Tolna megyére és Zala megyére is vonatkozik. Ebben a kapcsolatépítésben elsősorban az ítélőtábla kollégiumi tagságát képező törvényszéki polgári- gazdasági- és munkaügyi kollégiumvezetőket erősíteném.

A Pécsi Ítélőtábla SZMSZ-e szerint az országos programokban részt vesz. Ezek a 79.§ (3) bekezdése felsorolásában különösen:

- a) a Tanúgondozás, áldozatsegítés program, mely a bírói munkát támogató és a bíróságokkal tanúként, áldozatként eljárásjogi jogviszonyba kerülő személyeket segítő, tájékoztató és védő tevékenység,
- b) a „Jó gyakorlatok” katalógusa,
- c) a Központi nyomtatványok rendszere és
- d) a Nyitott bíróságok program.

Ezekhez a munkaügyi kollégium szintjén magam is csatlakozni szeretnék.

VI. A bíróság érinthesetlensége, a bíró fedhetetlensége

*„Nem a törvény számít, hanem az ítélet”
(Albert Camus)*

Az Európai Unió Alapjogi Chartája a 47. cikkében az igazságszolgáltatás cím alatt a hatékony jogorvoslathoz és a tisztességes eljáráshoz való jog keretében kimondja, hogy mindenkinek, akinek az Unió joga által biztosított jogait és szabadságait megsértették, az e cikkben megállapított feltételek mellett joga van a bíróság előtti hatékony jogorvoslathoz. Mindenkinek joga van arra, hogy ügyét a törvény által megelőzően létrehozott független és pártatlan bíróság tisztességesen, nyilvánosan és ésszerű időn belül tárgyalja. Mindenkinek biztosítani kell a lehetőséget tanácsadás, védelem és képviselő igénybevételéhez.

Magyarország Alaptörvénye (Alaptörvény) az alapjogi charta rendelkezéseit – köztük az idézett sorokat is – alapelvi szinten magában foglalja, és – többek között – hitet tesz amellett, hogy a közösség erejének és minden ember becsületének alapja a munka, az emberi szellem teljesítménye.

Ebből kiindulva kell értelmezni a 25. cikk (1) bekezdését, amely kimondja, hogy a bíróságok igazságszolgáltatási tevékenységet látnak el. A (4) bekezdés értelmében a bírósági szervezet többszintű.

A 26. cikk az (1) bekezdésében deklarálja, hogy a bírák függetlenek, és csak a törvénynek vannak alárendelve, ítélezési tevékenységükben nem utasíthatók. A bírákat tisztségükből csak sarkalatos törvényben meghatározott okból és eljárás keretében lehet elmozdítani. A bírák nem lehetnek tagjai pártnak, és nem folytathatnak politikai tevékenységet.

A 28. cikk értelmében a bíróságok a jogalkalmazás során a jogszabályok szövegét elsősorban azok céljával és az Alaptörvénnyel összhangban értelmezik. A jogszabályok céljának

megállapítása során elsősorban a jogszabály preambuláját, illetve a jogszabály megalkotására vagy módosítására irányuló javaslat indokolását kell figyelembe venni. Az Alaptörvény és a jogszabályok értelmezésekor azt kell feltételezni, hogy a józan észnek és a közjónak megfelelő, erkölcsös és igazságos célt szolgálnak.

A bírák és a bíróságok integritásának⁵ hármass tartalmi egységét az határozza meg, hogy a bíró az ítélezése során független, csak a törvénynek van alárendelve, nem utasítható; a bíró személyes függetlenségét garantálja, hogy bírói tisztségéből való elmozdítása csak sarkalatos törvényben meghatározott okból és eljárás keretében lehetséges; a bíróságok mint szervezeti egységek pedig függetlenek a végrehajtó hatalomtól: a bíróságok központi igazgatását az Országos Bírósági Hivatal látja el, melynek élén az Országgyűlés által megválasztott elnök áll.

Vallom, hogy a törvény lehet bármilyen jó vagy igazságos, mindaddig írott szó marad, amíg a jogát érvényesíteni kívánó, az érdekei sérelme miatt jogvédelmet kereső fél ügyében nem tud a jogának érvényt szerezni, nem kap a jogtól védelmet az őt ért hátrány kiküszöböléséhez. Ennek hatékony eszköze az ítélet, amit független bírósági szervezetben ítélező, személyében sérthetetlen és pártatlan bíró hoz meg, az Alaptörvény 26. cikk (1) bekezdése, valamint a 28. cikk keretei között eljárva.

A személyi sérthetlenség és a pártatlanság elengedhetetlen feltétel ahhoz, hogy a bírói döntések a jogi megalapozottság és az egyedi meggyőző erő mellett a társadalomban elismerést és önkéntes jogkövetésen alapuló teljesítést eredményezzenek.

Bírói hivatásom gyakorlása során a függetlenséget és a pártatlanságot olyan értéknek tekintettem és tekintem, amelyhez mindenkifelett ragaszkodtam és ragaszkodom most is. Az általam hosszú évek óta vezetett fellebbviteli tanács ítélező tevékenysége során a jogi megalapozottság mellett mindig törekedtem a méltányosságra és a következetességre, mint a jogbiztonság alapvető zálogainak az érvényesülésére.

A Pécsi Ítélőtábla Munkaügyi Kollégiumvezetőjeként ezeket az elveket szeretném tovább vinni az általam vezetett munkaügyi fellebbviteli tanács munkájában, érvényesíteni kívánom őket a kollégium vezetésében a szakmai és az igazgatási tevékenység keretein belül. Kollégiumvezetőként tiszteletben kívánom tartani a kollégium tagjainak mint ítélező bírónak a függetlenségét mind ítélezési tevékenységük során, mind pedig személyükben. Ez vonatkozik a kollégiumvezető számára az Utasításban biztosított, illetőleg előírt igazgatási feladatok teljesítésére, valamint a Pécsi Ítélőtábla SZMSZ-ének 48.§-a szerint a bírói munka igazgatási ellenőrzése keretében megvalósítandó tevékenységekre egyaránt. Mint szakmai vezető – elsősorban az egységes jogalkalmazás biztosítása érdekében – azokat a törvényes eszközöket kívánom igénybe venni a bírói tevékenység irányítása, ellenőrzése során, melyek a jogszabályok és egyéb szabályzatok által rendelkezésemre állnak, mindenkor maximálisan

⁵ Integritás: latin eredetű szó, teljességet, érinthetlenséget, fedhetlenséget, tisztességet és becsületet jelent

figyelembe véve és tiszteletben tartva a bírák integritását az ítékezésük során és a személyüket illetően.

Az ügyfelek számára az átláthatóságot és a kiszámíthatóságot jelenti a kollégium javaslatára a Pécsi Ítéltábla elnöke által elfogadott és 2020. április 21-i hatállyal egységes szerkezetbe foglalt ügyelosztási rend. Ebből kitűnik, hogy a munkaügyi kollégium ítélező tanácsa elsősorban a kollégiumvezető által irányított Mf.I. tanács, amely általános jelleggel valamennyi peres és nemperes munkaügyben eljár. A tanács helyettese bármiféle akadályoztatás esetén az Mf.II. tanács, amely ugyancsak általánosan valamennyi ügykategóriában eljár, azonban – figyelemmel arra, hogy elsősorban polgári ügyszakos Pf.VI. tanácsként működik – elsődlegesen a munkáltató egészségsértés miatti kárfelelőssége, a munkáltató, illetve a munkavállaló anyagi (kártérítési) felelőssége tárgyú munkaügyi ügyeket intézi.

Az ügykiosztás automatizmust tartalmazó elveitől az ügyelosztási rendben meghatározott esetekben lehet csak eltérni. Ezeknek a taxatív felsorolása biztosítja az átláthatóságot és a kiszámíthatóságot.

A helyettesítés rendjéből számomra az következik, hogy az Mf.II. tanács elnöke a kollégiumvezetőt nem csak a másodfokú ítékezésben akadályoztatottsága esetén helyettesíti, hanem kollégiumvezetői minőségében is. Mindkét tanácselnök akadályoztatása esetén a rangidős ítéltáblai bíró kollégiumi tag végzi a helyettesítést, olvasatomban nem csak a másodfokú tanács munkájában, hanem a kollégiumvezetői tevékenységben is.

A Pécsi Ítéltábla SZMSZ-éből és az ügyelosztási rendjéből is kitűnően a munkaügyi kollégiumvezetőnek nincs helyettese. (Hasonlóan a polgári kollégiumhoz, amely szintén kizárólag kollégiumvezetővel működik, aki emellett folyamatosan ítélező tevékenységet is folytat az általa vezetett tanácsban.) Ezt a helyzetet konstansnak kell tekinteni, különös tekintettel arra, hogy a 98.SZ/2020. (V. 15.) OBHE határozat értelmében a Pécsi Ítéltábla engedélyezett létszáma összesen tizenhét bíró, amelyből egy elnök, egy elnökhelyettes, három kollégiumvezető, négy tanácselnök és nyolc ítéltáblai bíró. A kollégiumvezető-helyettesi poszt egyik kollégium tekintetében sem engedélyezett.

A Pécsi Ítéltábla Munkaügyi Kollégiumára vonatkozó ügyelosztási elveket az ítéltábla elnöke által elfogadottaknak megfelelően kollégiumvezetőként a jövőben is figyelembe kívánom venni az ügyelosztási rendre vonatkozó javaslattétel során, tekintettel azokra a változásokra, amelyek a módosítást indokolják.

A bíróság szervezetét, igazgatását, a bírósági döntéseket és egyéb közérdekű információkat az ügyfelek számára elérhető bírósági honlapok, az azokon szereplő tartalmak biztosítják. A Pécsi Ítéltábla is rendelkezik honlappal, amellyel kapcsolatos előírásokat az SZMSZ 73.§-a tartalmazza. Ebben – többek között – az ítéltábla ügyelosztási rendje is megtalálható, amely nyilvános hozzáférésére tekintettel a szervezeti integritás alapjául szolgál.

Az ítélezési tevékenység átláthatóságát garantálja a bírósági határozatok közzététele anonimizált formában. A szabályait a Pécsi Ítéltábla SZMSZ-e a 74.-76.§-okban foglalja össze. Ez az adatbázis ugyan jelenleg nem teljes körű, hiszen kizárólag az ítéletek kerülnek feltöltésre, de a „digitális bíróság” projekt fejlesztéseként remélhetőleg minden fellebbezett

ügyben hozott határozat bekerülhet az adatbázisba. Ezáltal az ügyfelek tájékozódása is teljes körű lehet a bíróság által a fellebbezett ügyekben hozott döntésekről.

Támogatom, hogy az ítélőtábla honlapjára a munkaügyi kollégium szakmai anyagai is felkerüljenek megfelelően szerkesztett és magas szakmai színvonalat képviselő formában. Ezeknek a szakmai anyagoknak a munkaügyi ítélkezésre vonatkozó, a Pécsi Ítélőtábla illetékességi területére kiterjedő egységes joggyakorlatot kell tükröznie, figyelemmel a Kúria felülvizsgálati eljárásokban hozott határozataira, jogegységesítő tevékenységére az ország egész területén.

Kollégiumvezetőként célom, hogy a Pécsi Ítélőtábla Munkaügyi Kollégiuma mint szervezeti egység, mint ítélkező tanácsok és szakmai munka közössége beilleszkedjen az ítélőtábla szervezeti rendszerébe; a büntető és polgári kollégiummal együttműködve gazdagítsa a Pécsi Ítélőtábla magas színvonalú szakmai tevékenységét a munkaügyi ítélkezéssel és az e téren folytatott kollégiumi munkával. Remélem, hogy ezeket a célokat a Pályaművemben vázolt tervek, az ezek megvalósításához rendelt eszközök tükrözik, és egyúttal hangsúlyozzák is.

A mottómul választott Szent Ágoston idézetet tovább gondolva Victor Hugo szavait idézem: „Mi van hát a törvényesség felett? – A méltányosság”. Ez az igazságszolgáltatás, a munkaügyi ítélkezés méltó vezérfonala lehet.

A Pályaművemben foglalt terveim megvalósításához kérem a kollégák támogatását és az Elnök úr bizalmát.

Pécs, 2020. augusztus 17.

Dr. Tolnai Ildikó
törvényszéki tanácselnök